

СТАНОВИЩЕ

на проф. д-р Снежана Христова Николова

член на научно жури в конкурс за заемане на академична длъжност „професор“ от област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по....(Методика на обучението по изобразително изкуство), обявен за нуждите на ШУ „Еп. Константин Преславски“

1. Данни за конкурса и професионална биография на кандидата

Конкурсът за академичната длъжност „професор“ по Методика на обучението по изобразително изкуство е обявен в съответствие със ЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ШУ „Еп. Константин Преславски“ за нуждите на катедра „Визуални изкуства, теория и методика“ към Педагогически факултет и е законно обявен в ДВ, бр. 104 от 29.12.2016 г.

В конкурса участва само един кандидат – доц д-р **Димитър Илиев Балкански**. Завършва специалност Изобразително изкуство през 1982 г. във ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“. Постъпва в ШУ „Еп. Константин Преславски“ през 1996 г. като асистент по скулптура. През 2007 г. защитава дисертационен труд и придобива образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по....(Методика на обучението по изобразително изкуство) на тема „Ролята на нетрадиционните форми на обучение по изобразително изкуство в начална училищна степен за развитие креативността на учениците“. През 2012 г. заема длъжността „доцент“ по същата специалност.

2. Научноизследователска дейност на кандидата

а. *Научната продукция* на доц. д-р Димитър Балкански включва **48 публикации**, които жанрово могат да се представят по следния начин:

Жанр	Брой	Авторство	
		Самостоятелна публикация	Съавторство
Монографии	2	2	-
Учебници, учебни помагала	3	2	1
Статии и доклади	43	17	26
Общо:	48	21(44%)	27(56%)

Могат да се диференцират няколко **основни направления** на научноизследователските интереси на кандидата:

✓ Изобразителната дейност на деца със специални образователни потребности (включително и на деца с умствена изостаналост).

✓ Теория и методика на обучението по изобразителни дейности в детската градина, техники и средства в обучението на децата.

✓ Емоционалното и естетико-художествено развитие и възпитание на децата.

От горепосоченото могат да се направят следните **констатации**:

1) предложените за рецензиране научни трудове (2 монографии, 2 учебника, 1 помагало и 43 статии и доклади в специализирани издания, 1 от които в чужбина) съответстват напълно на профила на конкурса;

2) участията в колективни разработки (56%) показват афинитет към екипно изследователско търсене;

3) представените научни публикации са със строго обособени тематични приоритети.

б. **Научноизследователската дейност** на доц. д-р Димитър Балкански включва участието му в **5 университетски проекта** свързани с изкуство и образование; техники и технологии в обучението по изобразително изкуство: АРТ Студио и АРТ Ателие и **1 национален проект** – Студентски практики.

3. Научни приноси

Обобщено **основните приноси** в научната продукция на кандидата могат да се представят както следва:

- Забелязва се устойчив интерес за обширно и детайлно разработване на проблемите, свързани с изобразителната дейност на децата със специални образователни потребности в общообразователна среда (и в частност на умствено изостаналите деца в специалното помощно училище). Това личи най-вече в двете монографии на доц. Балкански, в които изобразителната дейност се разглежда в светлината на цялостния учебно-възпитателен и корекционен процес в интегрирана и специална среда.

- Направено е психологическо проучване на изобразителната дейност на деца с умствена изостаналост и е разгледано рисуването като средство за диагностика на интелектуалното развитие на детето и като метод на обучение за педагогическо изследване. Проучена е корекционно-възпитателната работа на обучението по декоративно рисуване, рисуване по натура, тематичното рисуване и е изтъкната ролята на речта в

организацията на изобразителната дейност на деца с умствена изостаналост. Определени са и специфичните методи и похвати в обучението по изобразително изкуство за развитие на изобразителната дейност на тези деца.

- Представено е изследване на същността и ролята на изобразителното изкуство за развитие на изобразително-творческите способности, качествата на личността и на познавателните психически процеси на децата и учениците със специални образователни потребности. Изяснена е ролята на учителя за осъществяване на пълноценен и ефективен урок по изобразително изкуство с ученици със специални образователни потребности и значението на индивидуалния и диференцирания подход в обучението им по изобразително изкуство.

- В учебника по Изобразително изкуство за 1 клас основният учебен материал е представен визуално. Обособени са рубрики, представени чрез икони, които съответстват на основните дейности на ученика (наблюдава, измисля, рисува, моделира, изрязва и лепи, мисли и отговаря, работи в екип). Особен тип илюстрации са рисунките за довършване.

- В Книгата за учителя е представена технологията на обучението по изобразително изкуство. Поместени са разработки на уроци по теми в последователност с темите в учебника по изобразително изкуство. Всички методически единици са разработени на основа на единен модел: цели на методическата единица; очаквани резултати; нови понятия; материали и дидактически средства; електронен ресурс; методи и подходи на обучение; междупредметни връзки; оценяване; обща информация за урока.

- Учебникът „Изобразителната дейност в детската градина“ предлага теми, обогатяващи теоретическите, дидактическите и методическите знания и умения на бъдещите детски учители, по отношение на обучението по изобразителни дейности в предучилищната възраст на детето.

- В Учебното пособие „Тестове по теория и методика на обучението по изобразителни дейности в детската градина“ е представен интересен и подходящ начин за обективното регистриране на усвоените знания от студентите. Чрез тях обучението по изобразителни дейности в детската градина има възможност да стане по-атрактивно и по-резултатно.

4. Преподавателска дейност

Доц. д-р Димитър Балкански води лекции, лабораторни и семинарни упражнения в ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“ в специалностите ПОИИ, ПУНУП и Специална педагогика по Скулптура I и II част, Пластични методи в скулптурата, Декоративно-приложни изкуства, Практикум по нетрадиционни форми на обучение по изобразително

изкуство, Изобразителна дейност в детската градина, Диагностика на детската изобразителна дейност, Теория и методика на обучението по изобразително изкуство за деца с интелектуална недостатъчност и др.

По всички преподавани от него дисциплини има разработени свои авторски учебни програми. Активно работи със студенти – като преподавател (в това число като ръководител на дипломанти и специализанти), академичен наставник, консултант и рецензент. Участва като организатор, лектор (обучител) и консултант на студенти по повод участието им в регионални и национални изложби както и като експерт към НАОА по процедури за програмна акредитация на професионално направление 1.3 „Педагогика на обучението по...”.

Заключение

В академичната общност доц. д-р Димитър Балкански е признат и уважаван преподавател. Това се доказва както от положителното отношение на студентите към водените от него учебни дисциплини, така и от съвместната му работа с колегите от ШУ „Епископ Константин Преславски”.

Анализът на научноизследователската и преподавателската дейност на доц. д-р **Димитър Илиев Балкански** са основание за **положителната ми оценка** и за предложението ми да бъде избран на академичната длъжност **„професор”** от област на висше образование Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по...(Методика на обучението по изобразително изкуство).

07. 04.2017 год.
гр. Шумен

Изготвил становището:

/проф. д-р Снежана Николова/